

Candidates' Name:

Signature:

Random No.					Personal No.		

(Do not write your school / Center name or Number anywhere on this booklet)

336/1

KISWAHILI

Karatasi Ya Kwanza

July / Aug 2024

Saa Mbili

KAMTEC EXAMINATIONS BOARD

Uganda Certificate Of Education

KISWAHILI

Karatasi Ya Kwanza

Saa Mbili

MAAGIZO KWA WATAHINIWA

Karatasi hii ina sehemu mbili A na B

Jibu mswali mawili kwa ujumla

Katika sehemu A kuna maswali mawili. Chagua swali moja

Sehemu B ni ya lazima

Majibu yote yaandikwe kwenye karatasi uliyopewa

Swali la ziada halitasahihishwa

SEHEMU A

UTUNZI WA INSHA

AMA

1. Uzalendo ni hali ya mtu kuipenda nchi yake kutoka moyoni mwake. Uzalendo ni muhimu sana katika maendeleo ya jamii/nchi. Binadamu kuitwa mzalend, anastahili kuonyesha vitendo vya uzalendo. Rafiki yako anasomea katika shule ya upili ya Vision wilayani Kisoro. Sheuleni kwao hawaelewi vizuri mambo ya uzalendo. Rafiki yako huyo anaitwa Rhoda. Mwandikie barua ukimwelezea juuya suala hili. (Alama 40)

AU

2. Kila mtu anaishi nyumbani. Nyumbani kunaishi watu wengi wa ukoo kama Vila; Mama, mama, dada, kaka, shangazi na mjomba. Watu hawa wote, wana majukumu katika familia. Bila watu hawa, familia haiwezi kuendelea vizuri.

Andika insha ukielezea watu hao na majukumu yao. (Alama 40)

SEHEMU B

UFUPISHO

3. Kwa maneno kati ya 65-70 fupisha habari hii Kwa kutoa umuhimu wa Benki.

(Alama 20)

HUDUMA ZA BENKI

Benki ni shirika la fedha linalohifadhi na kukopesha pesa. Benki huwa na Wafanyakazi wa kuihudumia ambao walisoma wakafuzu kozi za biashara pamoja na uhasibu. Hii ni kwa sababu shughuli za pesa zinahitaji utaalamu wa utekelezaji. Benki inasaidia kuhifadhi pesa kama vile; mishahara ya watu, pesa za serikali za serikali za shughuli mbalimbali, pesa za watu binafsi, pesa za makampuni au mashirika mbalimbali na kadhalika. Jambo lingine, Benki inasaidia watu kwa kuwalipa mikopo ambayo inasaidia

kijiendeleza pamoja na kuendeleza shughuli zao nyingine. Kwa mfano mtu anaweza kupata mkopo kutoka benki na kuanzisha biashara ya mifugo, nakadhalika.

Pia, Benki ni ya muhimu kwa sababu inasaidia watu wanaohifadhi pesa zao benkini kwa kuwawekea riba. Ikumbukwe kwamba benki inasaidia watu kwabadilishia pesa yaani kubadilisha sarafuya aina Moja hadi aina nyingine. Kwa mfano mtu anaweza kuwa na pauni halafu azipeleke benkini wambadilishie, apate shilingi. Zaidi ya hayo, benki zinasaidia watu kwa kuwawekea pesazilizopotea thamani hasa ikiwa serikali imebadilisha thamani ya pesa Kwa kupiga marufuku matumizi ya sarafu fulani.

Juu ya hayo yote, ni kazi ya benki kuhakikisha kwamba Kuna matumizi mazuri ya pesa kwa namna ipasavyo ili zisilete madhara mengi Kwa watu katika jamii au nchi yoyote Ile. Kwa upande mwingine, benki ni taasisi ya kazi; watu mbalimbali waliofuzu huajiriwa kufanya kazi benkini na kupewa malipo ya kujikimu kimaisha.

TAMATI